

Agenda för hälsa och välbefinnande

Granskningsrapport 2022-2024

Medicinsk forskning är en förutsättning för god vård och förbättrad hälsa. Den utgör basen för den kompetens som behövs för utveckling av prevention, diagnostik och behandling. Forskningen skapar också möjligheter för företag att utveckla metoder och produkter som ger värde till patienter.

Det råder stor internationell konkurrens om både forskare och företag inom life science idag och politiska beslutsfattare måste aktivt värna att vi har de bästa möjligheterna att bedriva medicinsk forskning och utveckling i Sverige, samt att medicinska framsteg snabbt kommer befolkningen till del.

I Forska!Sveriges tankesmedja "Agenda för hälsa och välbefinnande" samarbetar 40 organisationer som representerar akademi, vård, näringsliv, patienter, professioner och myndigheter, för att långsiktigt förbättra förutsättningarna för medicinsk forskning, företagande och vård. I maj 2015 överlämnade vi åtgärdsförslag och handlingsplaner till dåvarande regeringen. Dessa har vi sedan uppdaterat 2017, 2019 och 2023, samt kompletterat med förslag i årliga temarapporter, senast 2024. Åtgärdsförslagen samlas under nedanstående fyra målområden som är starkt knutna till varandra.

Excellent forskning och utbildning

– en förutsättning för välfärd och konkurrenskraft.

En kvalitetsdriven vård med patienten i fokus

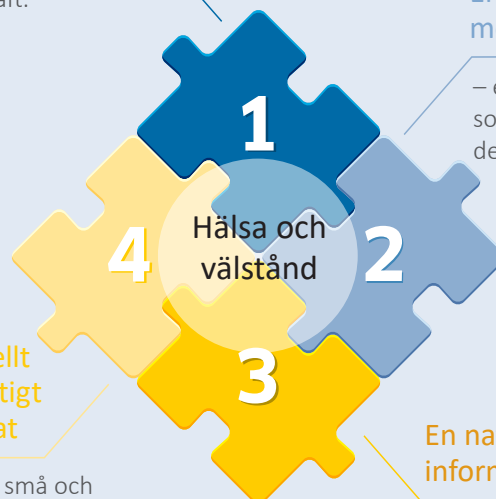
– ett väl fungerande system som gör att patienten får del av innovationer.

Ett internationellt konkurrenskraftigt näringslivsklimat

– som lockar både små och stora företag att bedriva forskning, utveckling och produktion i Sverige.

En nationell informationsstruktur

– som underlättar insamling, användning och delning av data för att förbättra hälsan samt uppföljning av behandlingar.

Stärkt finansiering av medicinsk forskning är en förutsättning för att Sverige ska vara konkurrenskraftigt inom området. Samtidigt finns det stora behov av strukturella förändringar, vilket våra åtgärdsförslag fokuserar på. Forska!Sverige granskar fortlöpande regeringens arbete med att stärka life science-systemet och synliggör vad regeringen har gjort och vilka förslag som ännu inte genomförts.

Analys av regeringens arbete 2022–2024

Vi har granskat regeringens arbete med att förbättra förutsättningarna för medicinsk forskning, företagande och vård under deras första halva av mandatperioden. Förutsättningarna för de fyra målområdena har förbättrats på flera sätt. Exempelvis har regeringen:

- uppdaterat och resurssatt life science-strategin.
- inlett arbetet med ett nationellt system för insamling, delning och användning av hälsodata.
- tillsatt en parlamentarisk utredning med uppdrag att ta fram beslutsunderlag som möjliggör ett stegvis och långsiktigt införande av ett helt eller delvis statligt huvudmannaskap för hälso- och sjukvården. Vi tar inte ställning till frågan som ska utredas, men välkomnar en översyn av åtgärder för tydligare styrning och mandat.
- tagit beslut om att förbereda och etablera en ny struktur för kliniska prövningar genom bland annat Swetrial, ett nationellt partnerskap där näringslivet och de offentliga aktörerna är likvärdiga parter.

Vi är dock bekymrade över att de statliga investeringarna inom medicin och hälsovetenskap halkade efter kraftigt under förra regeringen. Det behöver adresseras av nuvarande regering. Vi uppskattar att regeringen uppdaterat och resurssatt life science-strategin, men bedömer att det kommer krävas högre belopp för att nå målen. Frågetecken kvarstår också om mandat och ansvar när det gäller klinisk forskning, som hamnar mellan stolarna både vad gäller olika departement, samt mellan stat och regioner. Det är allvarligt eftersom klinisk forskning är avgörande för att befolkningen ska få del av medicinska framsteg. Den kliniska forskningen behöver ses som ett nationellt åtagande, inte som en prioritering i enskilda regioner. Till exempel behöver:

- nationella vårdnära forskningsinfrastrukturer säkras, organisatoriskt och finansiellt, för att kunna bidra till klinisk forskning i hela landet.
- forskningen som sker inom vården följas upp på nationell nivå. I nuläget nedprioriteras detta ofta vilket riskerar att försvåra och fördröja implementeringen av ny kunskap.
- regionerna säkerställa att anställda inom hälso- och sjukvården har tid och utrymme att delta i forskning, och anställa forskningsstödjande personal.

Ta del av hela rapporten på www.forskasverige.se/Granskningsrapport2024

Agenda för hälsa och välbefinnande – ett samarbete mellan

och:

Johnson & Johnson

Karolinska Institutet

